Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Eduskunta, Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Asiantuntijalausunto
21.3.2022

E 24/2022

Valtioneuvoston selvitys: Rautatieliikenteen valtiontukisuuntaviivat

Yleistä

Euroopan komissio antaa suuntaviivojen muodossa ohjeita, joita se soveltaa tiettyihin valtiontukia koskeviin toimenpiteisiin, jotka jäsenmaat ilmoittavat sille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan nojalla. Rautatieliikenteen alalla komissio soveltaa tällä hetkellä vuoden 2008 suuntaviivoja (EUVL 2008/C 184/07). Näitä ei tarkasteltu vuonna 2012 käynnistyneen valtiontukiuudistuksen yhteydessä. Komissio käynnisti vuonna 2019 uuden tarkastelun, jonka yhteydessä vuoden 2008 suuntaviivoja ehdotetaan tarkennettavan.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa yleisesti, että ministeriön rooli EU:n valtiontukisääntöihin liittyvissä asioissa on koordinoiva ja neuvoa-antava. Ministeriö toimii myös yhteystahona EU:n komission suuntaan valtiontukien ilmoitus- ja kantelumenettelyissä. Ministeriö on osallistunut koordinoivassa roolissaan rautatieliikenteen valtiontukisuuntaviivojen uudistuksen valmisteluun. Suuntaviivat kuuluvat pääosin yhden ministeriön (liikenne- ja viestintäministeriön) alalle, eikä julkisen kuulemisen yhteydessä ole havaittu erityisiä yhteensovittamisen tarpeita.

Suomessa ei ole aiemmin ollut tarvetta soveltaa rautatieliikenteen suuntaviivoja. Rautatieliikenteen vapauttaminen kilpailulle voi kuitenkin johtaa tilanteisiin, joissa mahdollisten valtiontukitoimenpiteiden tarve ei jatkossa ole poissuljettu. Tästä syystä on perusteltua pyytää eduskuntaa arvioimaan kantaansa uudistukseen jo varhaisessa vaiheessa. Komission julkinen kuuleminen on päättynyt 16.3.2022. Komissio suunnittelee antavansa uudet suuntaviivat vuoden 2023 neljännellä vuosineljänneksellä.

Samuli Miettinen
Johtava asiantuntija